



AANGENOMEN TEKSTEN

Voorlopige uitgave

P9_TA-PROV(2021)0082

De werkzaamheden van de Europese Ombudsman - jaarverslag 2019

Resolutie van het Europees Parlement van 11 maart 2021 over de werkzaamheden van de Europese Ombudsman – jaarverslag 2019 (2020/2125(INI))

Het Europees Parlement,

- gezien het jaarverslag over de werkzaamheden van de Europese Ombudsman in 2019,
 - gezien artikel 15, artikel 24, lid 3, artikel 228 en artikel 298, lid 1, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU),
 - gezien artikel 10, lid 3, van het Verdrag betreffende de Europese Unie (VEU),
 - gezien Besluit 94/262/EGKS, EG, Euratom van het Europees Parlement van 9 maart 1994 inzake het statuut van de Europese ombudsman en de algemene voorwaarden voor de uitoefening van zijn ambt¹,
 - gezien de artikelen 11, 41, 42 en 43 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie (het “Handvest”),
 - gezien het VN-Verdrag inzake de rechten van personen met een handicap,
 - gezien zijn eerdere resoluties over de werkzaamheden van de Europese Ombudsman,
 - gezien artikel 54, artikel 142, lid 2, en artikel 232, lid 1, van zijn Reglement,
 - gezien zijn resolutie van 17 januari 2019 over het strategisch onderzoek van de Ombudsman O1/2/2017 betreffende de transparantie van het wetgevingsoverleg in de voorbereidende instanties van de Raad van de EU²,
 - gezien de Europese Code van goed administratief gedrag, goedgekeurd door het Parlement op 6 september 2001,
 - gezien het verslag van de Commissie verzoekschriften (A9-0013/2021),
- A. overwegende dat het jaarverslag over de werkzaamheden van de Europese Ombudsman in 2019, op 5 mei 2020 officieel is aangeboden aan de Voorzitter van het Parlement en

¹ PB L 113 van 4.5.1994, blz. 15.

² PB C 411 van 27.11.2020, blz. 149.

dat de Europese Ombudsman, Emily O'Reilly, haar verslag op 3 september 2020 in Brussel heeft voorgelegd aan de Commissie verzoekschriften;

- B. overwegende dat Emily O'Reilly tijdens de plenaire vergadering van 18 december 2019 in Straatsburg door het Europees Parlement is herkozen als Europese Ombudsman;
- C. overwegende dat in artikel 41, lid 1, van het Handvest staat: “eenieder heeft er recht op dat zijn zaken onpartijdig, billijk en binnen een redelijke termijn door de instellingen, organen en instanties van de Unie worden behandeld”;
- D. overwegende dat artikel 43 van het Handvest bepaalt dat “iedere burger van de Unie en iedere natuurlijke of rechtspersoon met verblijfplaats of statutaire zetel in een lidstaat het recht [heeft] zich tot de Europese ombudsman te wenden in verband met gevallen van wanbeheer in het optreden van de instellingen, organen en instanties van de Unie, met uitzondering van het Hof van Justitie van de Europese Unie bij de uitoefening van zijn gerechtelijke taak”;
- E. overwegende dat het van essentieel belang is dat EU-burgers over voldoende informatie beschikken om het beleid en de wetgeving van de EU te kunnen volgen, en dat zij op zinvolle wijze kunnen deelnemen aan Europese democratische processen; overwegende dat het vertrouwen van de burgers in overheidsdiensten wordt versterkt wanneer zij kunnen zien dat instellingen werken voor het algemeen belang en hoge ethische normen handhaven;
- F. overwegende dat de Ombudsman er in de eerste plaats voor moet zorgen dat de rechten van burgers in overeenstemming met de Verdragen en het Handvest volledig worden geëerbiedigd, en dat het recht op goed bestuur voldoet aan de hoogste normen, zoals verwacht wordt van de instellingen, organen en instanties van de Unie, met uitzondering van de werkzaamheden die worden uitgevoerd door het Hof van Justitie van de Europese Unie bij de uitoefening van zijn gerechtelijke taak; overwegende dat de Ombudsman een cruciale rol speelt bij het ondersteunen van de EU-instellingen om transparanter, doeltreffender en burgervriendelijker te worden, teneinde het vertrouwen van de burgers in de Unie aan te wakkeren;
- G. overwegende dat de Europese Ombudsman een strategisch initiatief heeft gelanceerd inzake de verlofrechten van bepaalde personeelsleden van de EU en het belang van het kind (SI/1/2019/AMF)¹, dat heeft geleid tot de harmonisatie van de regels van de Commissie en de Raad inzake de verlofrechten van personeelsleden die ouders worden via draagmoederschap; overwegende dat er geen vergelijkbare resultaten beschikbaar zijn van het Europees Parlement omdat het niet bereid was zijn verlofregels aan te passen;
- H. overwegende dat het ambt van Europese Ombudsman in 2020 vijftienvintig jaar bestond; overwegende dat het bureau van de Ombudsman sinds de oprichting 57 000 klachten heeft behandeld die hebben geleid tot meer dan 7 300 onderzoeken; overwegende dat de voortdurende inspanningen van het bureau van de Ombudsman en zijn personeelsleden om transparantie, ethiek en verantwoordingsplicht bij de bestuursorganen van de EU te eerbiedigen en te handhaven naar behoren onderkend en geprezen moeten worden;

- I. overwegende dat volgens de Eurobarometer van juni 2019 44 % van de burgers vertrouwen heeft in de Europese Unie en 46 % niet; overwegende dat het van essentieel belang is dat de instellingen verantwoording afleggen om de tevredenheid van de EU-burgers te vergroten;
- J. overwegende dat in artikel 10, lid 3, VEU is bepaald dat “iedere burger het recht [heeft] aan het democratisch bestel van de Unie deel te nemen” en dat “de besluitvorming op een zo open mogelijke wijze [plaatsvindt], en zo dicht bij de burgers als mogelijk is”;
- K. overwegende dat artikel 24 VWEU bepaalt: “Iedere burger van de Unie kan zich wenden tot de overeenkomstig artikel 228 ingestelde ombudsman”;
- L. overwegende dat de Ombudsman krachtens artikel 228 VWEU de bevoegdheid krijgt om onderzoeken te verrichten naar gevallen van wanbeheer in de werkzaamheden van de instellingen, organen en instanties van de Unie, met uitzondering van het Hof van Justitie van de Europese Unie bij de uitoefening van zijn gerechtelijke taak;
- M. overwegende dat 19 619 burgers in 2019 om bijstand van de Ombudsman hebben verzocht en dat 16 045 burgers advies hebben gekregen via de interactieve gids op de website van de Ombudsman; overwegende dat de Ombudsman in 2019 2 201 klachten heeft geregistreerd en 1 373 verzoeken om informatie heeft ontvangen;
- N. overwegende dat van de 2 201 door de Ombudsman behandelde klachten 879 binnen en 1 330 buiten haar bevoegdheden vielen;
- O. overwegende dat van de 2 201 klachten de Ombudsman in 862 gevallen advies heeft verstrekt aan de indiener of de zaak heeft doorverwezen, in 883 gevallen de indiener ervan in kennis is gesteld dat er geen aanvullend advies kon worden verstrekt, en dat 456 klachten aanleiding gaven tot een onderzoek;
- P. overwegende dat 26,9 % van de door de Ombudsman afgesloten onderzoeken betrekking had op verzoeken om informatie en toegang tot documenten, 22 % betrekking had op de dienstencultuur, bijvoorbeeld vriendelijkheid jegens burgers, taalgerelateerde kwesties en uiterste termijnen, 19,8 % op het passende gebruik van discretionaire bevoegdheden, waaronder in het kader van inbreukprocedures, 13,2 % op de eerbiediging van procedurele rechten, waaronder het recht om te worden gehoord, 13 % op het juiste beheer van administratieve en personeelsaangelegenheden, 12,3 % op aanwerving en 8,4 % op de eerbiediging van de grondrechten;
- Q. overwegende dat de duur van de meeste onderzoeken die de Ombudsman in 2019 heeft afgesloten, varieerde van drie (43,4 %) tot 18 maanden (10,2 %); overwegende dat de gemiddelde tijd die nodig was om een onderzoek af te ronden minder dan zeven maanden bedroeg;
- R. overwegende dat de Europese Ombudsman in het kader van haar onderzoeken gerechtigd is bij de instellingen en organen van de EU voorstellen in te dienen om een probleem aan te pakken of hun administratieve praktijken te verbeteren; overwegende dat deze voorstellen de vorm aannemen van oplossingen, aanbevelingen en suggesties;
- S. overwegende dat volgens het jaarverslag “Putting it Right?”, gepubliceerd in december 2019, waarin de antwoorden van de instellingen op de voorstellen van de Ombudsman in het kader van in 2018 afgesloten onderzoeken worden geanalyseerd, het uitvoeringspercentage van de EU-instellingen in reactie op de voorstellen van de

Ombudsman 77 % bedraagt; overwegende dat elf instellingen een uitvoeringspercentage van 100 % hebben behaald, terwijl de Commissie, de instelling waartegen de meeste klachten werden ingediend, slechts tot een percentage van 70,9 % kwam;

- T. overwegende dat de Ombudsman in het kader van haar strategische werkzaamheden in 2019 vier nieuwe strategische onderzoeken heeft geopend: over transparantie in de voorbereidende instanties van de Eurogroep, over de draaideurconstructies bij de Commissie, over de behandeling van personen met een handicap in het kader van het Gemeenschappelijk stelsel van ziektekostenverzekering van de EU, over het Europees Geneesmiddelenbureau (EMA) en over de activiteiten voorafgaand aan de indiening van geneesmiddelen met het oog op de goedkeuring ervan;
- U. overwegende dat de Ombudsman in 2019 negen strategische initiatieven heeft geopend, onder meer met betrekking tot de doeltreffendheid van de mechanismen die de lidstaten hebben ingesteld voor de behandeling van klachten in verband met de structuurfondsen, de transparantie van de brexitonderhandelingen, de transparantie van lobbyactiviteiten in de EU en het transparantieregister van de EU, de EU-procedure voor de beoordeling van voedselrisico's, de transparantie van vergaderingen tussen de voorzitter van de Europese Raad en vertegenwoordigers van belangengroepen, verbeteringen in het Europees burgerinitiatief, de integratie van kinderen met een handicap op Europese Scholen en het recht op verlof van EU-personeelsleden die ouders worden via draagmoederschap;
- V. overwegende dat de Europese Ombudsman, als lid van het EU-kader van het VN-Verdrag inzake de rechten van personen met een handicap (UNCRPD), tot taak heeft de toepassing van dat verdrag op het niveau van de EU-instellingen te beschermen, bevorderen en bewaken; overwegende dat de Europese Ombudsman in 2019 voorzitter was van het EU-kader;
- W. overwegende dat artikel 19 van het UNCRPD bepaalt dat partijen “het gelijke recht [erkennen] van alle personen met een handicap om in de maatschappij te wonen met dezelfde keuzemogelijkheden als anderen en doeltreffende en passende maatregelen [nemen] om het personen met een handicap gemakkelijker te maken dit recht ten volle te genieten en volledig deel uit te maken van, en te participeren in de maatschappij”;
- X. overwegende dat het Parlement op 12 februari 2019 zijn goedkeuring heeft gehecht aan een ontwerpverordening inzake het statuut van de Europese ombudsman en de algemene voorwaarden voor de uitoefening van zijn ambt (statuut van de Europese Ombudsman)¹; overwegende dat deze nieuwe verordening nog door de Raad moet worden goedgekeurd;
- Y. overwegende dat de Europese Ombudsman in 2019 458 onderzoeken heeft geopend, waarvan 2 op eigen initiatief, en 560 onderzoeken heeft afgesloten (waarvan 552 op basis van een klacht en 8 op eigen initiatief); overwegende dat het grootste deel van de onderzoeken wederom betrekking had op de Commissie (274 onderzoeken, oftewel 59,7 %), gevolgd door het Europees Bureau voor personeelsselectie (EPSO) (44 onderzoeken, oftewel 9,6 %) en de EU-agentschappen (33 onderzoeken, oftewel 7,2 %), en dat de rest als volgt was verdeeld: Parlement (21 onderzoeken, oftewel 4,6 %), de Europese Dienst voor extern optreden (EDEO) (17 onderzoeken, oftewel 3,7 %), de Europese Investeringsbank (7 onderzoeken, oftewel 1,5 %) en andere instellingen

¹ PB C 449 van 23.12.2020, blz. 182.

(54 onderzoeken, oftewel 11,8 %);

- Z. overwegende dat de correcte toepassing van het EU-recht en de nakoming van de daaruit voortvloeiende verplichtingen onder de verantwoordelijkheid van de instellingen en organen van de EU vallen, in overeenstemming met de verplichtingen uit hoofde van de Verdragen en het Handvest;
- AA. overwegende dat de Ombudsman een onderzoek heeft ingesteld naar het besluit van de Europese Bankautoriteit (EBA), dat op 17 september 2019 publiekelijk is afgekondigd, om haar uitvoerend directeur in staat te stellen CEO te worden van de Vereniging van Financiële Markten (AFME), een lobbyorganisatie voor de financiële sector; overwegende dat de Ombudsman gevallen van wanbeheer door de EBA heeft vastgesteld aangezien de Autoriteit er niet in is geslaagd het risico op belangenconflicten te beperken toen zij deze overstap goedkeurde en haar aftredende uitvoerend directeur toegang bleef verlenen tot vertrouwelijke informatie;
- AB. overwegende dat de Ombudsman een onderzoek heeft ingesteld naar aanleiding van een klacht over de sponsoring door ondernemingen van het voorzitterschap van de Raad van de EU; overwegende dat de Ombudsman heeft opgemerkt dat sponsoring door het voorzitterschap reputatierisico's voor de EU als geheel met zich meebrengt en de Raad heeft aanbevolen de lidstaten richtsnoeren te verstrekken over de kwestie van sponsoring van het voorzitterschap om deze reputatierisico's te beperken;
- AC. overwegende dat de Commissie op 30 juli 2019 een aanbesteding heeft uitgeschreven voor een studie met het oog op de ontwikkeling van instrumenten en mechanismen waarmee milieu-, sociale en governance doelstellingen (MSG) in de EU-bankvoorschriften kunnen worden geïntegreerd; overwegende dat de Commissie heeft besloten de opdracht te gunnen aan BlackRock Investment Management, een onderneming die investeringen beheert in grote fossielebrandstofbedrijven en systeemrelevante banken – sectoren die gevolgen ondervinden van nieuwe voorschriften inzake MSG-gerelateerde kwesties op EU-niveau; overwegende dat de Ombudsman in haar onderzoek naar deze zaak heeft vastgesteld dat de Commissie waakzamer had moeten zijn en dat haar besluit om de opdracht aan BlackRock te gunnen onvoldoende garanties bood om het risico van belangenconflicten met ernstige negatieve gevolgen voor de uitvoering van het contract uit te sluiten, aangezien het bedrijf duidelijk belang had bij de ontwikkeling van toekomstige EU-regelgeving die gevolgen zal hebben voor BlackRock zelf en zijn klanten;
- 1. is ingenomen met het jaarverslag 2019 dat de Europese Ombudsman heeft overgelegd;
- 2. feliciteert Emily O'Reilly met haar herverkiezing als Europese Ombudsman en met haar uitstekende werk; is ingenomen met haar voortdurende inzet om “ervoor te zorgen dat de EU de hoogste normen hanteert op het gebied van bestuur, transparantie en ethiek”, en om de toegankelijkheid en kwaliteit van de dienstverlening van de EU aan haar burgers te waarborgen; herhaalt dat transparantie een beginsel is dat een aanvulling vormt op de rechtsstaat en de democratie en dat de tenuitvoerlegging ervan erop gericht moet zijn burgers in staat te stellen deel te nemen aan het besluitvormingsproces;

Transparantie en ethiek

- 3. is verheugd over zijn goede verstandhouding met de Europese Ombudsman, een belangrijke en onmisbare partner van het Europees Parlement, dat de aftredende

Ombudsman, Emily O'Reilly, heeft herkozen voor een tweede ambtstermijn en zich achter haar voorstel voor een speciaal verslag over de transparantie binnen de Raad heeft geschaard door met meerderheid van stemmen een resolutie aan te nemen in de plenaire vergadering van januari 2019;

4. is ingenomen met de nauwe samenwerking tussen de Ombudsman en haar team en de Commissie verzoekschriften, waardoor de kwaliteit van het Europees bestuur en de toegankelijkheid en kwaliteit van haar diensten voor EU-burgers kan worden verbeterd;
5. benadrukt dat de EU-instellingen het maximale niveau van transparantie en objectiviteit moeten handhaven, zodat de burgers het besluitvormingsproces kunnen volgen en er actief aan kunnen deelnemen, teneinde hun vertrouwen in en hun gevoel van nabijheid van de instellingen te versterken, en tegelijkertijd de toegang tot alle relevante informatie te waarborgen zodat zij hun democratische rechten ten volle kunnen uitoefenen en de instellingen daadwerkelijk ter verantwoording kunnen roepen; onderstreept dat de Ombudsman een onderzoek heeft ingesteld naar de weigering van de Commissie om documenten over de aankoop van COVID-19-vaccins openbaar te maken; dringt aan op volledige openbaarmaking van contracten en andere overeenkomsten die met farmaceutische bedrijven zijn gesloten, waaronder documenten in verband met de onderhandelingen met deze bedrijven over de ontwikkeling, productie, aankoop en inzet van COVID 19-vaccins; dringt voorts aan op volledige transparantie van alle resultaten van klinische proeven met betrekking tot deze vaccins;
6. benadrukt dat het gebrek aan transparantie van het wetgevingsproces van de EU het wantrouwen van de burgers aanwakkert en de legitimiteit van het besluitvormingsproces als geheel verzwakt;
7. is ingenomen met het streven van de Europese Ombudsman om onder alle omstandigheden, ook ten tijde van een gezondheidscrisis, waakzaam te blijven ten aanzien van de naleving van normen op het gebied van transparantie en ethiek;
8. verzoekt de Europese Ombudsman de mate van transparantie van het wetgevingsoverleg in de voorbereidende instanties van de Raad van de Europese Unie te blijven bevorderen, zowel wat de openbare toegang tot zijn wetgevingsdocumenten als zijn besluitvormingsproces betreft, met als doel om de beraadslagingen inzichtelijker te maken;
9. dringt er bij de Raad op aan de aanbevelingen van de Europese Ombudsman op te volgen en zijn vertrouwelijkheidsbeleid te herzien om ervoor te zorgen dat zijn werkzaamheden zo transparant mogelijk zijn, zodat het publiek gemakkelijk en tijdig toegang krijgt tot wetgevingsdocumenten; pleit voor een transparante en systematische identificatie van de regeringen van de lidstaten wanneer zij hun standpunten uiteenzetten, aangezien de Raad als medewetgever verantwoording moet afleggen aan het publiek voor zijn handelen; herhaalt de suggesties die het tot uiting bracht in zijn resolutie over het strategisch onderzoek van de Ombudsman OI/2/2017 betreffende de transparantie van het wetgevingsoverleg in de voorbereidende instanties van de Raad van de EU;
10. betreurt de praktijk dat lidstaten die het voorzitterschap van de Raad bekleden sponsoring door bedrijven aanvaarden; is van mening dat dergelijke praktijken moeten worden voorkomen om de reputatie en integriteit van de Raad en van de EU als geheel te beschermen;

11. dringt er bij de lidstaten op aan hun verplichting tot samenwerking met de Ombudsman zorgvuldiger na te komen;
12. stelt vast dat de Commissie en de Raad, naar aanleiding van de aanbevelingen van de Europese Ombudsman, gedurende alle fasen van de onderhandelingen over de betrekkingen tussen de EU en het Verenigd Koninkrijk een hoge mate van transparantie hebben betracht bij het wetgevingsproces, en wel door meer dan honderd onderhandelingsdocumenten te publiceren en burgers inzage te geven in het tijdschema van de hoofdonderhandelaar, en dringt er bij hen op aan hetzelfde te doen wanneer er een nieuwe vrijhandelsovereenkomst wordt gesloten; roept de Commissie meer in het algemeen op haar verplichtingen na te komen voor wat betreft de duurzaamheidseffectbeoordelingen van alle handelsovereenkomsten van de EU;
13. wijst erop dat transparantie, in het bijzonder de toegang tot documenten, al jarenlang het belangrijkste onderwerp van klachten is, en vindt het verheugend dat de Europese Ombudsman in het kader van diverse onderzoeken heeft gepleit voor publieke toegang; betreurt het evenwel dat de aanbevelingen van de Europese Ombudsman niet altijd ter harte worden genomen en dat het verslag van het Europees Bureau voor fraudebestrijding (OLAF) over het gebruik van een aan de Duitse automobielfabrikant Volkswagen verstrekte lening tot op heden niet gepubliceerd is; dringt erop aan dat de EU-wetgeving inzake de toegang tot documenten (Verordening (EG) nr. 1049/2001¹) wordt geactualiseerd, teneinde het werk van de Europese Ombudsman te vergemakkelijken; dringt er bij de Raad op aan zijn besprekingen te heropenen op basis van de resolutie van het Europees Parlement van 12 juni 2013 over de impasse bij de herziening van Verordening (EG) nr. 1049/2001² heeft vastgesteld;
14. is ingenomen met de ambitieuzere benadering van de transparantie van de organen die de vergaderingen van de Eurogroep voorbereiden, waarbij op verzoek van de Ombudsman is overeengekomen om de data en ontwerpagenda's van de vergaderingen van de Eurogroep eerder dan voorheen bekend te maken, meer details te verstrekken in de brieven waarin de vergaderingen worden samengevat en meer informatie over de activiteiten van de Eurogroep op de website van de Eurogroep op te nemen;
15. is ingenomen met de aanhoudende inspanningen van de Europese Ombudsman om belangenconflicten tegen te gaan; beklemtoont dat er behoefte is aan meer transparantie in de Raad; schaart zich van harte achter de aanbevelingen van de Ombudsman aan het secretariaat-generaal van de Raad met betrekking tot zaak 1946/2018/KR; is verheugd over de openbaarmaking, naar aanleiding van dit onderzoek, van de notulen van de vergaderingen die tussen lobbyisten, de voorzitter van de Europese Raad en de leden van zijn kabinet worden gehouden, en dringt erop aan dat er een eerlijke en ambitieuze rechtshandeling over het transparantieregister wordt vastgesteld om het volledig verplicht en juridisch bindend te maken voor alle instellingen en agentschappen van de EU en om verplichtingen voor derden en belangenvertegenwoordigers in het leven te roepen, waarmee de volledige transparantie van lobbyactiviteiten wordt gewaarborgd; neemt kennis van het besluit van de Commissie om de aanbevelingen van de Ombudsman in zaak 1302/2017/MH niet op te volgen en geen toegang te verlenen tot de documenten met betrekking tot de adviezen van haar Juridische Dienst over het

¹ Verordening (EG) nr. 1049/2001 van het Europees Parlement en de Raad van 30 mei 2001 inzake de toegang van het publiek tot documenten van het Europees Parlement, de Raad en de Commissie (PB L 145 van 31.5.2001, blz. 43).

² PB C 65 van 19.2.2016, blz. 102.

transparantieregister;

16. steunt de werkzaamheden van de Ombudsman in het kader van haar onderzoek 853/2020/KR naar de zaak-BlackRock en is de stellige mening toegedaan dat de Commissie de aanbevelingen van de Ombudsman in dit verband moet opvolgen; verzoekt de Commissie dan ook alle toepasselijke regels inzake openbare aanbestedingsprocedures, met inbegrip van haar richtsnoeren, te actualiseren en aan te scherpen met het oog op het voorkomen van belangenconflicten; verzoekt de Commissie alle nodige maatregelen te nemen om de integriteit en geloofwaardigheid van de beleidsvorming met betrekking tot de goedkeuring van nieuwe regels inzake MSG-kwesties op EU-niveau te handhaven;
17. is ingenomen met het feit dat de Europese Ombudsman naar aanleiding van een in 2019 ingediende klacht over sponsoring tijdens het Roemeense voorzitterschap een duidelijk standpunt heeft ingenomen over de kwestie van sponsoring van het voorzitterschap¹, aangezien de perceptie van invloed van buitenaf de integriteit van de EU als geheel kan aantasten; neemt kennis van de stappen die de Raad heeft ondernomen naar aanleiding van de aanbeveling van de Ombudsman om de lidstaten richtsnoeren te verstrekken over de kwestie van sponsoring door het voorzitterschap; spoort de Raad aan deze kwestie onverwijld op te volgen; is ingenomen met het besluit van het Duitse voorzitterschap om zich te onthouden van sponsoring, en spoort andere lidstaten aan dit voorbeeld te volgen;
18. wijst op de toezegging van de Commissie, na een onderzoek door de Ombudsman, om de agenda's en notulen te publiceren van de vergaderingen van de "adviesorganen" die invloed uitoefenen op de beleidsvorming van de EU evenals de opmerkingen van deelnemers aan eerdere groepen, en om op eventuele toekomstige groepen dezelfde transparantienormen toe te passen als die door de deskundigengroepen zijn vastgesteld;
19. benadrukt dat het publiek toegang moet hebben tot documenten waarin de standpunten van de lidstaten in de besluitvormingsprocessen zijn opgenomen; staat achter de bevindingen van de Ombudsman in verband met zaak 2142/2018/EWM en betreurt de aanhoudende weigering van de Commissie om toegang te verlenen tot de gevraagde documenten over de risicobeoordeling van pesticiden bij bijen;
20. merkt op dat de Commissie heeft toegezegd veel van de voorstellen van de Europese Ombudsman ten uitvoer te leggen, zoals het verzoek aan personen die naar de particuliere sector overstappen om aanvullende informatie te verstrekken over de organisatie waartoe zij toetreden en meer details over de aard van de beroepsactiviteit die zij gaan uitoefenen; benadrukt dat dergelijke overstappen niet lichtvaardig mogen worden opgevat, aangezien ze tot belangenconflicten kunnen leiden wanneer voormalige ambtenaren een baan bij een bedrijf aanvaarden om te lobbyen voor beleid waarvoor zij eerder wetgeving hebben vastgesteld of waaraan zij hebben gewerkt; merkt op dat volgens een recent verslag² 99 % van de verzoeken om over te stappen naar de particuliere sector door de Commissie is goedgekeurd, met een weigeringspercentage van slechts 0,62 %, wat wijst op de noodzaak om het toezicht te versterken; herinnert eraan dat ethische regels niet louter een formaliteit zijn en door alle instellingen moeten

¹ <https://www.ombudsman.europa.eu/en/decision/en/129649>

² Corporate Europe Observatory, 'From Facebook friends to lobby consultants – EU revolving door rules not fit for purpose', 22 oktober 2020 (<https://corporateeurope.org/en/2020/10/facebook-friends-lobby-consultants>)

worden nageleefd; dringt er bij de Commissie op aan alle aanbevelingen van de Ombudsman ten uitvoer te leggen, een striktere aanpak van draaideurconstructies te hanteren en de voorgestelde maatregelen door te zetten, met inbegrip van het verbieden van nieuwe activiteiten wanneer er aanwijzingen zijn dat deze activiteit kan indruisen tegen het algemeen belang, en rechtstreeks en tijdig op zijn website over ethische kwesties alle gerelateerde informatie te publiceren over elk geval van voormalige personeelsleden in een leidinggevende positie die zijn beoordeeld in het kader van de tenuitvoerlegging van het verbod van één jaar op lobbyen of belangenbehartiging;

21. wijst erop dat het openbaar bestuur van de EU de regels en normen moet verbeteren die erop gericht zijn belangenconflicten te voorkomen en de eerbiediging van eerlijkheid en kiesheid te waarborgen; verzoekt de Europese Ombudsman de hoogste ethische regels en normen in alle instellingen, organen en instanties van de EU te bevorderen en erop toe te zien dat deze volledig en consequent ten uitvoer worden gelegd; wenst dat de beoordeling van de belangenverklaringen van de kandidaat-commissarissen op onafhankelijke wijze en met passende middelen plaatsvindt; onderstreept dat de huidige regels en praktijken moeten worden herzien om de integriteitseisen voor commissarissen zowel tijdens als na hun mandaat te versterken, en benadrukt dat de kennisgevingstermijnen van de commissarissen na hun ambtstermijn moeten worden verlengd;
22. benadrukt dat de huidige Code van goed administratief gedrag moet worden verbeterd en geactualiseerd door een bindende verordening hierover vast te stellen;
23. is vol lof over de activiteiten van de Ombudsman op het gebied van draaideurzaken, die onder meer hebben geleid tot een herziening door de EBA van haar beleid inzake de beoordeling van beperkingen en verbodsbepalingen voor werknemers na hun uitdiensttreding, alsook de verbetering van haar procedures voor de onmiddellijke opschorting van de toegang tot vertrouwelijke informatie voor personeelsleden van wie bekend is dat zij een andere baan hebben gekregen; verzoekt de Ombudsman haar inspanningen voort te zetten om ervoor te zorgen dat alle instellingen, organen en instanties van de EU doeltreffende regels invoeren om draaideurconstructies en mogelijke belangenconflicten te voorkomen;
24. schaart zich volledig achter de bevinding van de Europese Ombudsman dat vier gevallen van wanbeheer de benoemingsprocedure van de hoogste ambtenaar van de Commissie hebben verstoord, en is ingenomen met de invoering door de nieuwe Commissie in 2019 van een specifieke benoemingsprocedure voor haar secretaris-generaal, met inbegrip van de publicatie van een vacature en het agenderen van de benoeming op de wekelijkse vergadering van commissarissen, waarbij voldoende tijd wordt ingeruimd om die benoeming te bespreken;
25. merkt op dat het EMA naar aanleiding van het onderzoek op eigen initiatief van de Ombudsman maatregelen heeft genomen om de onafhankelijkheid en objectiviteit van de vergunningsprocedure voor het in de handel brengen van geneesmiddelen te verbeteren en de transparantie op terreinen als klinische proeven te vergroten; verzoekt het EMA uitvoering te geven aan de nieuwe aanbevelingen van de Ombudsman om zijn onafhankelijkheid en onpartijdigheid te waarborgen en eventuele belangenconflicten te vermijden;
26. is ingenomen met het grotere en nodige belang dat de Europese Ombudsman hecht aan problemen in verband met aanbestedingsprocedures;

27. is ingenomen met de consolidering van de prijs voor goed bestuur, die bedoeld is om initiatieven en projecten van de bestuursorganen van de EU te belonen die een positief effect hebben op het leven van Europese burgers; feliciteert de Commissie met het feit dat zij de prijs heeft ontvangen als erkenning voor haar strategie om de verontreiniging door plastic terug te dringen; is van mening dat meer media-aandacht voor deze prijs de Europese burgers kan laten zien dat de EU-instellingen werken aan concrete oplossingen;
28. vindt het verheugend dat de Europese Ombudsman meer aandacht besteedt aan zaken in verband met de wijze waarop de Commissie door de EU gefinancierde projecten beheert; dringt er bij de Commissie op aan een transparante verdeling en een transparant beheer van de middelen te garanderen; staat erop dat de Commissie de transparantie van het voorbereidingsproces van de jaarlijkse werkprogramma's voor de door haar beheerde fondsen verbetert; verzoekt met name de Commissie erop toe te zien dat de lidstaten bij aanwending van de Europese structuur- en investeringsfondsen de in het VN-Verdrag inzake de rechten van personen met een handicap verankerde verplichtingen met betrekking tot zelfstandig leven met een handicap in acht nemen;
29. verzoekt de Commissie verzoekschriften gevallen te onderzoeken waarin geen gevolg is gegeven aan de voorstellen van de Ombudsman aan de EU-instellingen;

Handicaps

30. is ingenomen met de rol die de Europese Ombudsman speelt bij het beschermen, bevorderen en bewaken van de toepassing van het VN-Verdrag door de EU-bestuursorganen, en bij het versterken van de EU-agenda voor de rechten van personen met een handicap; verzoekt de Ombudsman de voorstellen van de Commissie met betrekking tot de nieuwe Europese strategie inzake handicaps voor de periode na 2020 goed in het oog te houden; vindt dat er dringend iets moet worden gedaan aan het gebrek aan een passende rechtsgrondslag waarmee wordt gegarandeerd dat de EU-uitgaven volledig in overeenstemming zijn met het VN-Verdrag inzake de rechten van personen met een handicap;
31. complimenteert de Europese Ombudsman met haar strategische onderzoek naar de toegankelijkheid van de websites van de Commissie, en is ingenomen met de inspanningen van de Commissie om haar ideeën in de praktijk te brengen door meer informatie aan te bieden in een gemakkelijk leesbaar formaat; merkt echter op dat er een complexe aanpak nodig is om de homepages van de EU-instellingen toegankelijk te maken voor personen met om het even welke handicap, met inbegrip van de beschikbaarheid van nationale gebarentalen; stelt voor om gehandicaptenorganisaties bij dit proces te betrekken;
32. feliciteert de Ombudsman met het feit dat zij naar aanleiding van een klacht van een persoon met een visuele beperking een noodzakelijk onderzoek heeft ingesteld naar de toegankelijkheid van onlinetools die door het Europees Bureau voor fraudebestrijding (OLAF) worden gebruikt;
33. verzoekt de Commissie met een voorstel te komen voor een alomvattende en ambitieuze Europese langetermijnstrategie inzake handicaps voor de periode na 2020, onder meer om de volledige en consistente tenuitvoerlegging van het VN-Verdrag inzake de rechten van personen met een handicap mogelijk te maken;

34. neemt kennis van de toename van het aantal mensen dat in 2019 door het bureau van de Ombudsman is geholpen ten opzichte van 2018 (van 17 996 naar 19 619 mensen), alsook van de inspanningen om praktische oplossingen te vinden voor de problemen van burgers, hetzij door advies te verstrekken via de interactieve gids op de website en te reageren op verzoeken om informatie, hetzij via de behandeling van nieuwe klachten (2 201 van dergelijke klachten in 2019); wijst erop dat ervoor moet worden gezorgd dat het bureau over de nodige budgettaire en personele middelen beschikt om EU-burgers op adequate en efficiënte wijze te kunnen blijven bijstaan;

Klachten

35. stelt vast dat de Ombudsman in 2019 veel klachten heeft ontvangen van EU-burgers die in een andere lidstaat woonachtig zijn dan hun lidstaat van herkomst en die problemen ondervonden toen zij zich probeerden in te schrijven of hun stem wilden uitbrengen voor de verkiezingen van het Europees Parlement van 2019, en herinnert eraan dat het stemrecht een grondrecht is dat in de EU-Verdragen is verankerd;
36. feliciteert de Ombudsman met de in 2019 geopende onderzoeken, die de volgende hoofdthema's betroffen: transparantie bij de EU-instellingen, transparantie van lobbyactiviteiten, de dienstencultuur, grondrechten, ethische kwesties, deelname van burgers aan de besluitvorming van de EU, goed beheer van personeelskwesties en aanwerving, en goed financieel beheer;
37. merkt op dat de Ombudsman in 2019 1 300 klachten heeft behandeld die niet onder haar mandaat vielen, voornamelijk omdat zij geen betrekking hadden op de activiteiten van een EU-instelling of -orgaan; staat achter de aanpak van de Ombudsman om iedereen te antwoorden die haar hulp inroept, haar mandaat aan hen toe te lichten en advies te verstrekken, en hen indien mogelijk door te verwijzen naar andere instanties die hen kunnen helpen, en spoort haar aan hiermee door te gaan;
38. dringt er bij de Europese Ombudsman op aan alert en vastberaden te blijven bij de behandeling van klachten met betrekking tot de grondrechten, waaronder gelijkheid, non-discriminatie en het recht om te worden gehoord; is ingenomen met haar onderzoek naar het Europees Ondersteuningsbureau voor asielzaken (EASO) en haar gesprekken met asielzoekers, alsook met haar onderzoek naar de manier waarop de Commissie een klacht heeft afgehandeld over discriminatie van Roma in Italië;
39. merkt op dat het aantal onderzoeken dat betrekking had op EPSO is opgelopen van 23 in 2018 naar 44 in 2019; dringt er bij de Europese Ombudsman op aan er nauwlettend op toe te zien dat de algemene maatregelen ter bestrijding van discriminatie in het kader van wervingsprocedures naar behoren worden uitgevoerd; stelt een strategisch onderzoek voor naar de methoden die EPSO en andere agentschappen hanteren teneinde zich ervan te vergewissen dat alle aanwervingsprocedures volledig voldoen aan de beginselen van billijkheid en openheid;
40. merkt op dat het aantal klachten dat buiten het mandaat van de Ombudsman valt relatief stabiel is gebleven (1 330 zaken in 2019 tegenover 1 300 in 2018); is van mening dat een betere en gecoördineerde communicatie op het niveau van alle EU-instellingen over de bevoegdheden van de Europese Ombudsman kan helpen om het aantal klachten dat buiten haar mandaat valt te verminderen en de respons op problemen van burgers te stroomlijnen;

41. is ingenomen met de inzet van de Europese Ombudsman voor het recht van burgers om te worden betrokken bij het democratische proces van de EU, zoals blijkt uit het feit dat zij in april 2019 de jaarlijkse conferentie van het Europees netwerk van ombudsmannen heeft georganiseerd over de noodzaak om de deelname van burgers aan het democratische proces te versterken; stemt in met haar besluit om alle mensen die haar hulp inroepen in hun eigen taal te antwoorden en verzoekt het openbaar bestuur van de EU alles in het werk stellen om ervoor te zorgen dat burgers doeltreffend met haar kunnen communiceren in de 24 officiële talen van de EU en in nationale gebarentalen; is ingenomen met de ontwerprichtsnoeren van de Europese Ombudsman over het gebruik van talen op de websites van de EU-instellingen; onderstreept dat dergelijke richtsnoeren van het grootste belang zijn voor de bescherming van de rijke verscheidenheid aan talen in Europa; merkt op dat de websites van de EU-instellingen de gelijkheid van alle 24 officiële EU-talen beter moeten weerspiegelen; betreurt het feit dat veel gedeelten van de websites van de EU-instellingen en de hierop geüploade publicaties nog altijd alleen beschikbaar zijn in bepaalde populaire talen, en dat alle 24 officiële EU-talen nooit worden afgedekt, zoals overeenkomstig de beginselen van de Unie vereist is;
42. staat achter de inspanningen van de EU-instellingen om gevolg te geven aan de aanbevelingen van de Ombudsman (77 %) en spoort hen aan op deze weg voort te gaan; blijft bezorgd over het constante niveau van niet-naleving (23 %); is zich ervan bewust dat de suggesties van de Ombudsman juridisch niet bindend zijn; verzoekt de instellingen, organen en agentschappen om snel, doeltreffend en verantwoord te reageren op de aanbevelingen en kritische opmerkingen van de Ombudsman;
43. is ingenomen met het feit dat de duur van onderzoeken naar zaken die de Europese Ombudsman in 2019 heeft afgesloten gemiddeld minder dan zeven maanden bedroeg; merkt echter op dat de afronding van sommige zaken tot wel 18 maanden in beslag kan nemen; verzoekt alle EU-instellingen hun samenwerking met het bureau van de Ombudsman te verbeteren in het belang van de EU-burgers, die snelle antwoorden op hun problemen verwachten;
44. is blij dat de website van de Ombudsman is aangepast en zodoende een toegankelijker en functioneler instrument voor EU-burgers is geworden; spoort de Ombudsman aan meer werk te maken van de vertaling van haar publicaties in de verschillende EU-talen;
45. onderkent dat het Europees netwerk van ombudsmannen een belangrijke bijdrage levert aan de uitwisseling van beste praktijken en het verstrekken van informatie over de taken en bevoegdheden van de leden en aan de correcte tenuitvoerlegging van Europese wetgeving; stelt voor dat het netwerk meer kan worden betrokken bij het toezicht op een goed gebruik van EU-fondsen; oppert dat eveneens steun kan worden geboden aan nationale of regionale ombudsmannen die onder grote druk van hun regeringen komen te staan, in het bijzonder als het gaat om schendingen van de rechten die worden gegarandeerd door het Handvest; verzoekt dit netwerk na te denken over de rol die nationale en regionale ombudsmannen kunnen spelen bij het vergroten van de betrokkenheid van EU-burgers bij het besluitvormingsproces van de EU; benadrukt dat het netwerk ook kan bijdragen aan de bevordering van een cultuur van goed bestuur op het niveau van de lidstaten door de samenwerking te versterken en de nationale ombudsmannen bewuster te maken van het belang van de bescherming van de rechten van burgers; wijst erop dat er meer middelen moeten worden toegewezen aan het netwerk; verzoekt de Europese Ombudsman op haar werklocatie regelmatig een bijeenkomst te organiseren van het Europees netwerk van ombudsmannen, dat als

kerntaak heeft de eerbiediging van de grondrechten te waarborgen;

46. is zeer ingenomen met het strategische initiatief van de Europese Ombudsman inzake de verlofrechten van bepaalde personeelsleden van de EU en het belang van het kind; is van mening dat de inconsistentie van de regels van het Europees Parlement met die van de andere instellingen¹ met betrekking tot de verlofrechten van personeelsleden die ouders worden via draagmoederschap, zoals onvruchtbare stellen, ouders van hetzelfde geslacht en alleenstaande ouders, voorbijgaat aan het primaat van het belang van het kind en deze personeelsleden daardoor een aanzienlijk risico op discriminatie lopen; herinnert aan de conclusies van de Ombudsman dat het cruciaal is het belang van het kind te beschermen; verzoekt het Parlement een interinstitutionele dialoog aan te gaan en een besluit vast te stellen om deze regels te harmoniseren met die van de Raad en de Commissie;

Statuut en bevoegdheden

47. verzoekt de Raad in dialoog te treden met het Europees Parlement over de herziening van het statuut van de Europese Ombudsman, zodat het bureau van de Ombudsman de hoogste normen op het gebied van ethiek beter zal kunnen bevorderen binnen de instellingen en het juiste mandaat heeft om zijn taken doeltreffend uit te kunnen voeren;
48. roept het Parlement op de procedure voor de benoeming van de Europese Ombudsman te verbeteren, zodat de verkiezing aan het begin van de zittingsperiode helderder, uniformer, transparanter en soepeler kan verlopen; pleit met name voor een meer gedetailleerde beschrijving van de termijnen voor het verzamelen van handtekeningen en de campagnes van de kandidaten;
49. feliciteert de Europese Ombudsman met haar vorige vijfjarenstrategie “Op weg naar 2019”, waarin een meer strategische benadering voor het bevorderen van goed bestuur is opgenomen; is ingenomen met de publicatie van de nieuwe strategie “Op weg naar 2024” op 7 december 2020, waarin rekening moet worden gehouden met de ongekende situatie waarin Europa verkeert vanwege de COVID-19-pandemie;
50. herinnert eraan dat de zetel van de Ombudsman dezelfde is als van het Europees Parlement; spoort de Ombudsman dan ook aan voorrang te geven aan het gebruik van de beschikbare gebouwen in Straatsburg;
51. verzoekt de Ombudsman om, met het oog op transparantie, de evenementen te blijven publiceren die zij wenst te organiseren, onder vermelding van de plaats waar elk evenement zal plaatsvinden;

o

¹ De Commissie kent personeelsleden die ouders worden via draagmoederschap 20 weken buitengewoon verlof toe, boven op de 10 dagen voor de geboorte van elke pasgeborene, zoals gecodificeerd in haar besluit van maart 2020 (https://egalite-online.eu/wp-content/uploads/2020/03/C_2020_1559_F1_COMMISSION_DECISION_EN_V3_P1_1043892.pdf). De Raad past dezelfde regel op ad-hocbasis toe. Het Parlement heeft verklaard dat het personeelsleden in een vergelijkbare situatie slechts 10 verlofdagen per pasgeborene zou toekennen, omdat voor zwangerschapsverlof een medisch attest van zwangerschap moet worden overgelegd; Het Parlement is niet van plan voor dit doel speciaal verlof toe te kennen.

52. verzoekt zijn Voorzitter deze resolutie en het verslag van de Commissie verzoekschriften te doen toekomen aan de Raad en de Commissie, alsmede aan de Europese Ombudsman, de regeringen en parlementen van de lidstaten en de ombudsmannen of soortgelijke bevoegde instanties aldaar.